

Bruxelles, 9. lipnja 2026.
(OR. en)

10345/26

MAR 88
TRANS 399
JAI 801
POLMAR 51

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	8. lipnja 2026.
Za:	Delegacije

Br. preth. dok.:	9714/26
------------------	---------

Predmet:	Zaključci Vijeća o Strategiji EU-a za luke
----------	--

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o Strategiji EU-a za luke koje je Vijeće usvojilo na sastanku održanom 8. lipnja 2026.

Zaključci Vijeća o Strategiji EU-a za luke

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

UZIMAJUĆI U OBZIR

- komunikaciju Komisije naslovljenu „Strategija EU-a za luke”¹;
- Komunikaciju Komisije o Industrijskoj pomorskoj strategiji EU-a²;
- zaključke Vijeća pod naslovom „Sektor vodnog prometa EU-a – izgledi za budućnost: prema ugljično neutralnom, automatiziranom i konkurentnom sektoru vodnog prometa EU-a s nula nesreća”³;
- zaključke Vijeća naslovljene „Prijevoz unutarnjim plovnim putovima – prepoznajte njegov potencijal i promičite ga!”⁴
- zaključke Vijeća o Industrijskoj pomorskoj strategiji EU-a⁵;
- zaključke Vijeća pod naslovom „Prioriteti za politiku EU-a o pomorskom prometu do 2020.: konkurentnost, dekarbonizacija, digitalizacija za osiguravanje globalne povezivosti, učinkovito unutarnje tržište i pomorski klaster na svjetskoj razini”⁶,
- Zaključke Vijeća o Europskom paktu o oceanima⁷;
- Zaključke Vijeća o pomorskoj sigurnosti⁸,
- Izjavu iz Nikozije ministara Europske unije nadležnih za pomorstvo o poboljšanju obrazovanja i osposobljavanja pomoraca te promicanju jednakog sudjelovanja žena u pomorskoj industriji;

---

1 Dok. ST 6926/26.

2 Dok. ST 6987/26.

3 Dok. ST 8648/20.

4 Dok. ST 15144/18.

5 Dok. ST 10350/26.

6 Dok. ST 9976/17.

7 Dok. ST 15807/25.

8 Dok. ST 9946/21.

1. POZDRAVLJA komunikaciju Komisije naslovljenu „Strategija EU-a za luke” kao sveobuhvatan okvir za rješavanje ključnih izazova s kojima se suočavaju europske morske luke i luke unutarnjih plovnih putova, u pogledu konkurentnosti, održivosti, otpornosti, sigurnosti, upravljanja, digitalizacije i socijalnih aspekata, nadovezujući se na lučku politiku iz 2013.; NAGLAŠAVA važnost razmjerne i učinkovite provedbe te izbjegavanja nepotrebnih administrativnih i financijskih opterećenja u skladu s načelima bolje regulative;
2. POZIVA Komisiju da procijeni učinkovitost postojećih foruma na razini EU-a za provedbu ove Strategije i da, prema potrebi, uspostavi nove;
3. UVIĐA da kroz europske luke prolazi više od 74 % robe koja ulazi u Europu ili je napušta te oko 395 milijuna putnika godišnje, što stvara znatnu gospodarsku vrijednost i radna mjesta; POTVRĐUJE da se strateška uloga luka proširila kako bi obuhvatila energetska tranziciju, energiju iz obnovljivih izvora na moru, industrijske klastere, vojnu mobilnost i sigurnost, uključujući izloženost organiziranom kriminalu, hibridnim prijetnjama i nezakonitoj trgovini koja utječe na otpornost i integritet lanaca opskrbe; ISTIČE raznolikost lučkih ekosustava, uključujući zemljopisne, klimatske i operativne značajke;
4. UVIĐA da postoje morske luke koje su zbog svojeg jedinstvenog položaja posebno izložene vanjskim vojnim i geopolitičkim prijetnjama koje dolaze izvan EU-a; UVIĐA, u skladu s time, da morske luke imaju posebne potrebe koje određuju ti vanjski čimbenici; POZIVA NA instrumente EU-a za potporu morskim lukama;
5. UVIĐA posebnu ulogu luka unutarnjih plovnih putova kao sastavnih dijelova mreže TEN-T u doprinosu multimodalnoj logistici, dekarbonizaciji prometa i otpornosti lanaca opskrbe; POZIVA NA diferenciran i razmjeran pristup politike koji odražava njihove posebne značajke;
6. UVIĐA da luke na otocima (kao glavni institucionalni zagovornici politike Unije o otočnom položaju), u obalnim i najudaljenijim regijama te prekomorskim zemljama i područjima imaju stratešku ulogu za svoja područja; UVIĐA da su te luke posebno izložene konkurentskom pritisku, rizicima povezanim s klimom i sigurnosnim rizicima te dodatnim troškovima te da se male i srednje luke, među ostalim u rijetko naseljenim regijama, suočavaju sa sličnim izazovima;

7. POZIVA na ciljanu i fleksibilnu potporu u okviru relevantnih instrumenata EU-a, uzimajući u obzir posebne značajke tih luka, uključujući njihovu ulogu u sigurnosti opskrbe i vojnoj mobilnosti, uz istodobno daljnje prepoznavanje i podupiranje ključne pokretačke i strateške uloge europskih morskih luka i luka unutarnjih plovnih putova mreže TEN-T, osiguravanje teritorijalnog kontinuiteta i rješavanje izazova luka u blizini čvorišta izvan EU-a; NAGLAŠAVA potrebu za proporcionalnim pristupom za najudaljenije regije sustavnim provođenjem procjena učinka zakonodavnih prijedloga EU-a na te regije, posebno na funkcioniranje njihovih luka;
8. NAPOMINJE da se regionalni uvjeti diljem Unije znatno razlikuju i da mogu utjecati na provedbu Strategije na različite načine, uključujući zimske uvjete koji utječu na poslovanje; NAGLAŠAVA činjenicu da zimski uvjeti u određenim regijama mogu znatno utjecati na poslovanje luka i pomorske aktivnosti tijekom duljih razdoblja svake godine; ISTIČE da su potrebni posebna oprema i operativni aranžmani kako bi se osiguralo sigurno i učinkovito zimsko poslovanje; NAGLAŠAVA vrijednost toga da se pri razvoju i primjeni relevantnih mjera uzmu u obzir ti različiti regionalni preduvjeti kako bi se poduprla učinkovita i otporna provedba u cijeloj Uniji;

II. JAČANJE KONKURENTNOSTI, INOVACIJA I DIGITALIZACIJE

9. UVIĐA da je pomorska trgovina sama po sebi globalna i da na konkurentnost utječu troškovi, standardi i regulatorni uvjeti, te NAGLAŠAVA važnost osiguravanja jednakih uvjeta na međunarodnoj razini i otklanjanja poremećaja koji proizlaze iz regulatornih asimetrija i praksi trećih zemalja;
10. POZDRAVLJA vodeća načela koja je Komisija utvrdila za potporu EU-a lučkim projektima u trećim zemljama i ISTIČE da bi takva potpora trebala podlijegati temeljitoj provjeri utjecaja na konkurentnost;
11. UVIĐA središnju ulogu luka u konkurentnosti i otpornosti logističkih lanaca i njihovu izloženost međunarodnom tržišnom natjecanju, osiguravajući pritom da se u projektima u trećim zemljama koje podupire EU uzme u obzir mogući učinak na konkurentni položaj luka EU-a;
12. ISTIČE važnost aktivnog smanjenja birokracije i pojednostavnjenja postupaka te POZIVA Komisiju i države članice da utvrde i provedu mjere pojednostavnjenja;
13. PODRŽAVA težnju za pravednim pristupom tržištu u međunarodnim angažmanima i POZIVA NA uravnotežene i nediskriminirajuće uvjete za subjekte iz EU-a na lučkim tržištima trećih zemalja;

14. POZDRAVLJA namjeru da se pruže smjernice za procjenu stranih ulaganja u luke EU-a te ISTIČE važnost primjene kontrola na razmjerni i nediskriminirajući način koji se temelji na riziku, primjene postojećih okvira, izbjegavanja udvostručavanja i osiguravanja pravne sigurnosti uz istodobnu zaštitu gospodarske sigurnosti i nastojanje da se izbjegne neopravdano strano vlasništvo ili kontrola nad kritičnom lučkom infrastrukturom i poslovanjem, uključujući rizike povezane s infiltracijom organiziranog kriminala, posebno one relevantne za vojnu mobilnost i gospodarsku sigurnost Unije; u tom pogledu NAGLAŠAVA potrebu za očuvanjem privlačnog ulagačkog okruženja za europske luke i izbjegavanjem odvratanja pouzdanih ulagača; NAPOMINJE da je potrebno osigurati pristup financijskim sredstvima za provedbu investicijskih projekata u lukama EU-a;
15. NAGLAŠAVA potrebu za promicanjem interesa EU-a u pogledu standardizacije luka u okviru relevantnih međunarodnih foruma; POZIVA države članice da djelotvorno primjenjuju postojeće mehanizme za provjeru i razmjenjuju relevantne informacije na razini EU-a;
16. PODSJEĆA na raznolikost modela upravljanja lukama i ISTIČE da se ta raznolikost mora u potpunosti poštovati;
17. UVIĐA ulogu ugovora o koncesiji i zakupu zemljišta u privlačenju ulaganja i POZIVA na nastavak uravnoteženog pristupa politici kojim se poštuju postojeći modeli upravljanja lukama, uz istodobno osiguravanje fleksibilnosti, otpornosti, sigurnosti, održivosti i dobrog funkcioniranja unutarnjeg tržišta te promicanje kontinuiranog razvoja luka provedbom širokog raspona ulaganja;
18. PONOVRNO POTVRĐUJE da buduće inicijative Unije ne bi trebale utjecati na nacionalnu nadležnost za upravljanje lukama, kao ni na koncesije i okvire za korištenje zemljišta u lukama;
19. UVIĐA promjene u ulozi lučkih uprava i drugih upravljačkih tijela luka kao strateških koordinatora i POTIČE njihov daljnji razvoj, suradnju i djelotvorne rezultate u skladu s nacionalnim upravljačkim i vlasničkim strukturama;
20. NAGLAŠAVA važnost financiranja osnovne lučke infrastrukture otvorene za opću upotrebu (kao što su lukobrani, jaružanje pristupnih kanala, energija iz obnovljivih izvora na moru, infrastruktura za alternativna goriva, javno dostupna pristaništa te zajednički cestovni i željeznički pristup unutar područja luke) koja ima veliku javnu dodanu vrijednost te POZIVA Komisiju da u kontekstu revizije okvira za državne potpore uzme u obzir te elemente kako bi se poduprle gospodarska održivost i konkurentnost luka; posebnu pozornost trebalo bi posvetiti lukama unutarnjih plovnih putova i manjim lukama, perifernim i otočnim lučkim sustavima, koji se često suočavaju sa strukturnim nedostacima u ulaganjima i ograničenim kapacitetom za ostvarivanje prihoda;

21. POZIVA Komisiju da pri reviziji Uredbe o općem skupnom izuzeću (GBER) prilagodi područje primjene (kategorije potpora), pragove i postotak intenziteta potpore koja se pruža lukama i koja je obuhvaćena skupnim izuzećem kako bi se bolje uzeli u obzir realni troškovi ulaganja prilagođeni za inflaciju koji su potrebni za digitalizaciju, kibernetičku sigurnost, energetska tranziciju, sigurnost, zaštitu, promjenu načina prijevoza i mobilnost s dvojnog namjenom; POZIVA Komisiju da osigura pojednostavnjenje i pravnu sigurnost, izbjegavajući pritom dodatno administrativno opterećenje; POZIVA Komisiju da osigura veći intenzitet potpore i pojednostavnjene postupke za luke;
22. POZDRAVLJA predanost Komisije pojednostavnjenju regulatornog opterećenja uz istodobno očuvanje zaštite okoliša, uključujući reviziju delegiranog akta o taksonomiji klimatski održivih djelatnosti kako bi se poboljšala upotrebljivost i predložene Uredbe o ubrzavanju procjena utjecaja na okoliš, kojima se ubrzavaju procjene putem digitalizacije, skraćenih rokova i kombiniranih postupaka;
23. PRIMA NA ZNANJE zajednička načela za financiranje sredstvima EU-a i ISTIČE da bi se njima trebali pojednostavniti postupci, izbjeći dodatna birokracija i zadržati neutralnost u pogledu modela upravljanja i koncesija ili ugovornih aranžmana kako bi se poštovala raznolikost nacionalnih sustava, uz istodobno osiguravanje pravednog pristupa mogućnostima financiranja za luke različitih veličina i zemljopisnog položaja;
24. PONOVRNO POTVRĐUJE potrebu za iskorištavanjem različitih izvora financiranja za ulaganja u korist luka EU-a. Takvi izvori financiranja uključuju izvore financiranja na razini EU-a te nacionalne i privatne izvore, kao i financijska sredstva prikupljena suradnjom s nacionalnim razvojnim bankama i financijskim institucijama. U tom je pogledu cilj poduprijeti njihov razvoj u različitim funkcionalnim područjima kao što su sigurnost, kibernetička sigurnost, obrana, energetska tranzicija, dekarbonizacija, zeleni pomorski koridori i moderne tehnologije, istodobno naglašavajući važnost uzimanja u obzir lokalnih uvjeta pri pružanju financijske potpore pojedinačnim lukama i prepoznajući njihove posebne značajke koje proizlaze, među ostalim, iz njihovih jedinstvenih lokacija, uključujući ograničenja izoliranosti ili veliku izloženost vanjskim prijetnjama vojne i geopolitičke prirode, koje mogu odrediti posebne potrebe za ulaganjima;
25. POZIVA na bolju koordinaciju i transparentnost među instrumentima financiranja EU-a, čime bi se osigurala fleksibilnost, usklađenost, pristupačnost i usklađenost sa strateškim prioritetima za luke EU-a;

26. NAGLAŠAVA potrebu za jačanjem institucionalne suradnje u osmišljavanju i provedbi lučke politike EU-a. To se posebno odnosi na područja kao što su kontrola izravnih stranih ulaganja, praćenje tržišne koncentracije i koordinacija strategije Global Gateway, uzimajući u obzir uzajamno korisne inicijative s trećim zemljama; POZIVA Komisiju da istraži mogućnosti za jačanje suradnje među lukama na razini EU-a, među ostalim nadogradnjom i, prema potrebi, jačanjem postojećih foruma, također uz sudjelovanje tijela za unutarnju sigurnost i tijela za izvršavanje zakonodavstva, prema potrebi. U tom je pogledu cilj stvoriti namjenski prostor za uzajamno razumijevanje i zajedničko djelovanje u obrani zajedničkih interesa europskih luka, ne dovodeći u pitanje pošteno tržišno natjecanje među lukama i bez nametanja novih opterećenja državama članicama ili Komisiji;
27. NAGLAŠAVA sve veću stratešku važnost praćenja izravnih stranih ulaganja u luke koje se nalaze u trećim zemljama, posebno u susjedstvu Unije, s obzirom na njihov mogući učinak na konkurentnost luka Unije, razvoj čvorišta za prekrcaj, vojnu mobilnost te otpornost i sigurnost lanaca opskrbe;
28. PRIMA NA ZNANJE reviziju smjernica EU-a o koncentracijama i ISTIČE potrebu za očuvanjem učinkovitog tržišnog natjecanja, uzimajući pritom u obzir promjenjive tržišne strukture, uključujući vertikalnu integraciju, čime se može povećati predvidljivost razvoja prometa i pružiti potpora dugoročnim strategijama ulaganja;
29. NAGLAŠAVA važnost daljnje integracije luka u mrežu TEN-T jačanjem veza morskih luka sa zaleđem, među ostalim u najudaljenijim regijama, kao i multimodalnom integracijom luka unutarnjih plovnih putova, te POZIVA na davanje prednosti željezničkoj povezanosti, cestovnoj povezanosti s dvojnomo namjenom i povezanosti unutarnjim plovnim putovima, uključujući očuvanje plovnosti, pouzdanosti plovnih putova i operabilnosti lučkog bazena na glavnim unutarnjim plovnim putovima, kao i otpornim i učinkovitim vezama posljednjeg kilometra, ako je to geografski izvedivo. Promicanje promjene načina prijevoza trebalo bi biti prioritet, ali ako je cesta jedini dostupan način prijevoza, povezanost s cestovnom mrežom također se mora osigurati, posebno za manje luke;
30. NAGLAŠAVA važnost odgovarajućeg infrastrukturnog kapaciteta i kvalitete te POZIVA na pojačani razvoj infrastrukture povezane s lukama, uključujući, prema potrebi, multimodalne veze i suhe luke, uz aktivnosti ulaganja u infrastrukturu koje su izravno usmjerene na luke;

31. ISTIČE važnost jačanja multimodalnosti i integracije luka u logističke lance, kao i osiguravanja razvoja i učinkovitog uvođenja digitalnih i tehnoloških inovacija, kao ključnih čimbenika za učinkovitost, otpornost i konkurentnost europskog lučkog sustava;
32. POZDRAVLJA namjeru Komisije da poboljša učinkovitost i digitalizaciju lučkog poslovanja i logističkih lanaca, kao i da dodatno podupre promjenu načina prijevoza, te POZIVA na to da se posebna pozornost posveti statusu lučkih područja s obzirom na željezničke aktivnosti koje se u njima obavljaju, u cilju pojednostavnjenja i povećanja fleksibilnosti željezničkog prijevoza unutar luke, čime bi se skratilo vrijeme čekanja i optimizirao operativni kapacitet, uz potpuno poštovanje zahtjeva u pogledu sigurnosti i zaštite te davanje prednosti zelenoj tranziciji; POZIVA Komisiju da u tom pogledu procijeni primjerenost postojećeg regulatornog okvira;
33. UVIĐA da javne luke unutarnjih plovnih putova i morske luke koje se nalaze u mreži TEN-T znatno doprinose multimodalnoj povezanosti, otpornosti lanca opskrbe, energetske tranziciji, regionalnoj koheziji i, prema potrebi, vojnoj mobilnosti te POZIVA Komisiju i države članice da te funkcije prema potrebi uzmu u obzir pri provedbi relevantnih postojećih instrumenata i okvira politika EU-a;
34. POZDRAVLJA Prijedlog uredbe o vojnoj mobilnosti i POZIVA na njegovu brzu provedbu, osiguravajući odgovarajuću i fleksibilnu potporu lučkoj infrastrukturi dvojne namjene i povezanoj opremi, uključujući učinkovito financiranje koje odražava trenutne okolnosti i sve veću potražnju za primjereno pripremljenom infrastrukturom morskih luka koja se može nositi sa strateškim zalihama, vojnim prijevozom i drugim povezanim aktivnostima; PODSJEĆA na važnost provedbe mjera utvrđenih u obvezi vojne mobilnosti iz 2024.9;
35. POZDRAVLJA napore za jačanje tehnološkog vodstva i potporu uvođenju inovacija te POZIVA NA jasnije načine za širenje digitalnih i tehnoloških rješenja u svim lukama;
36. POTIČE razvoj digitalnih inicijativa EU-a i POZIVA na njihovu učinkovitu i usklađenu provedbu, izbjegavajući fragmentaciju i nepotrebne dodatne zahtjeve;

---

⁹ Dok. ST 9225/24.

37. POZDRAVLJA razvoj smjernica za razmjenu podataka i NAGLAŠAVA važnost interoperabilnosti, zaštite podataka i učinkovitih logističkih lanaca, istodobno ISTIČUĆI potrebu da se osigura da se takvim budućim smjernicama ne ugrozi napredak koji su operatori i nadležna tijela već ostvarili;
38. NAGLAŠAVA da je potrebno osigurati usklađenost između politika i zakonodavstva EU-a koji utječu na luke i veze sa zaleđem, uključujući klimatsku, energetska i prometnu politiku, kako bi se izbjegla kumulativna regulatorna i financijska opterećenja koja bi mogla utjecati na konkurentnost luka EU-a;

III. ENERGETSKA TRANZICIJA, ODRŽIVOST I ČISTA INDUSTRIJA

39. UVIĐA da luke postaju strateška energetska i industrijska čvorišta te da imaju ključnu ulogu u dekarbonizaciji i energetska tranziciji europskoga gospodarstva i društva;
40. POZDRAVLJA potporu opskrbi električnom energijom s kopna i ISTIČE da bi uvođenje trebalo biti usmjereno na gospodarsku održivost, konkurentnost i usklađivanje s potražnjom, osiguravajući transparentnost cijena i izbjegavajući neupotrebljivu imovinu, uzimajući u obzir i izazove povezane s mrežnom povezanošću luka mreže TEN-T te prepoznajući da bi za luke unutarnjih plovnih putova mogla biti primjerenija alternativna rješenja kao što je infrastruktura za punjenje s kopna;
41. NAPOMINJE da se operativni troškovi¹⁰ za opskrbu električnom energijom s kopna¹¹ razlikuju ovisno o razlikama u određivanju cijena električne energije i različitim složenim operativnim čimbenicima; PODRŽAVA inicijative za poticanje opskrbe električnom energijom s kopna; poziva države članice da električnu energiju iz sustava za opskrbu električnom energijom s kopna prepoznaju kao stratešku sastavnicu energetske tranzicije tako što će je u potpunosti integrirati u nacionalne ciljeve, programe potpore i planiranje u skladu s Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora¹²;
42. POZIVA na to da se Akcijskim planom EU-a za elektrifikaciju podupre vodstvo luka EU-a u području pomorske elektrifikacije, uključujući pojačanu integraciju mreže;
43. POZIVA na promicanje rješenja za pametne mreže, upravljanje potražnjom i učinkovito korištenje postojeće infrastrukture;

---

¹⁰ Operativni troškovi (OPEX).

¹¹ Opskrba električnom energijom s kopna (OPS).

¹² Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (preinaka) <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/2024-07-16>.

44. UVIĐA ulogu luka u području alternativnih goriva te čiste i niskougljične energije, kao i doprinos koji luke mreži TEN-T daju unapređenju zelenih pomorskih koridora s trećim zemljama; POZIVA na snažnije usklađivanje mreže TEN-T, TEN-E i nacionalnih okvira za planiranje, u kojima se izričito odražavaju potrebe za kopnenom elektroenergetskom i plinskom mrežom povezane s dekarbonizacijom luka i opskrbom gorivom, među ostalim za lučku infrastrukturu prilagođenu za više vrsta goriva i vodik;
45. PODSJEĆA na važnost toga da se olakša uvođenje mreža za luke i da se daje prednost tome te da se osiguraju pravodobne i učinkovite veze za projekte povezane s lukama;
46. UVIĐA ulogu luka u definiranju odgovarajućih uvjeta u kojima se alternativna goriva s niskim i nultim emisijama ugljika mogu praktično i sigurno skladištiti i puniti te se njima može rukovati u raznim lučkim područjima, uzimajući u obzir njihova operativna i prostorna ograničenja, kao i njihove uloge u olakšavanju ulaganja koja odgovaraju potražnji (na primjer suradnjom u području zelenih koridora, čvorišta i međusektorskih javno-privatnih platformi) te u naporima za privlačenje takvih ulaganja; UVIĐA ključnu ulogu tržišta u razvoju lanca opskrbe čistim gorivom u lučkim područjima i POZDRAVLJA daljnje mjere za poticanje potražnje za održivim gorivima koje dovode do osiguravanja njihove dostupnosti i prilagodljivosti u pogledu opsega te njihove cjenovne pristupačnosti;
47. POZIVA na pojačanu suradnju među lukama, industrijskim klasterima i njihovim zaleđem kako bi se poduprla energetska tranzicija, čiste industrije i rješenja kružnoga gospodarstva te POZIVA na aktivnu potporu ubrzanom izdavanju dozvola i povezanosti mreža kako bi se olakšao razvoj tih industrijskih klastera unutar lučkih područja ili povezanih s njima;
48. PODSJEĆA na važnost upotrebe prihoda od ETS-a za svrhe povezane s klimom i POTIČE države članice da u skladu s nacionalnim prioritetima podupru dekarbonizaciju pomorskog sektora u cijelom vrijednosnom lancu, uključujući brodarska društva, brodogradilišta, projekte naknadne ugradnje, proizvođače opreme, pružatelje tehnologije, dobavljače goriva i luke, te POTIČE države članice da prihode ostvarene uključivanjem pomorskog prometa u ETS EU-a iskoriste za potporu energetske tranzicije sektora, uključujući obnovu flote, zelenu naknadnu ugradnju, usluge otočnog pomorskog prijevoza, alternativna goriva i lučku energetske infrastrukturu;
49. PRIMA NA ZNANJE predstojeća ažuriranja i preispitivanja relevantnog zakonodavstva, uključujući ETS EU-a i Uredbu o inicijativi FuelEU Maritime, te njihovu važnost za konkurentnost luka i doprinos postizanju cilja klimatske neutralnosti i klimatskih ciljeva Unije; POZIVA na koordinirani pristup i procjenu akumuliranog učinka svih novih ili revidiranih pravila;

50. PRIMA NA ZNANJE zabrinutost koju je nekoliko država članica izrazilo u pogledu učinka ETS-a na konkurentnost luka EU-a, posebno u pogledu preusmjerenja prometa, izmještanja emisija ugljika i premještanja ulaganja, te PODSJEĆA na obvezu Komisije u skladu s Direktivom o ETS-u da prati provedbu ETS-a za djelatnosti pomorskog prometa kako bi se otkrile prakse izbjegavanja i takvo ponašanje spriječilo u ranoj fazi; ISTIČE potrebu za odgovarajućim mjerama za ublažavanje takvih rizika, uz davanje posebne pozornosti najudaljenijim regijama, uzimajući u obzir izloženost luka EU-a međunarodnom tržišnom natjecanju i njihovu ulogu u globalnim logističkim lancima, kao i otočnim i rubnim regijama; POZIVA Komisiju da pojača praćenje i predloži ciljane korektivne mjere, posebno za aktivnosti prekrcaja, uz istodobno očuvanje ambicija u području okoliša i osiguravanje usklađenosti s međunarodnim okvirima, kao što je okvir IMO-a; POZIVA Komisiju da pruži svu svoju potporu u cilju postizanja globalnog sporazuma kojim se ostvaruju svi ciljevi smanjenja emisija i ciljevi Strategije IMO-a za stakleničke plinove iz 2023., a zatim i odgovarajućim prilagodbama relevantnog zakonodavstva EU-a kako bi se učinkovito izbjegla dvostruka financijska plaćanja i administrativno opterećenje;
51. PODSJEĆA na važnost podupiranja ulaganja u tehnologije i infrastrukturu za dekarbonizaciju i energetska tranziciju u lukama na tehnološki neutralan način. Stoga bi luke trebale imati pristup potpori kako bi mogle odgovoriti na izazove uvođenja tehnologija čiste energije, kao što su plutajuća infrastruktura za proizvodnju čiste i obnovljive energije s pomoću vjetera, sunca i valova, čime bi se državama članicama i dionicima pomoglo u izgradnji istinskog europskog stručnog znanja, jačanju energetske neovisnosti i poticanju zapošljavanja;
52. PODRŽAVA napore za pojednostavnjenje provedbe regulatornog okvira, uz istodobno očuvanje zaštite okoliša. U tom bi pogledu cilj trebao biti izbjegavanje udvostručavanja i osiguravanje usklađenog, međusektorskog pristupa kako bi se olakšao razvoj luka, posebno u vezi s postupcima izdavanja dozvola i u skladu s načelom supsidijarnosti;
53. POZDRAVLJA razvoj okvira za otpornost na klimatske promjene, uključujući alate za procjenu klimatskih rizika; ISTIČE potrebu za prilagodbom lučke infrastrukture klimatskim promjenama, izbjegavajući pritom prebacivanje rizika na obližnje gradove, industriju ili infrastrukturu; NAGLAŠAVA potrebu za razvojem okvira na razini Unije za procjenu klimatskih rizika u lukama, uključujući sušu, niske razine vode, poplave i hidromorfološku nestabilnost rijeka, što utječe na luke unutarnjih plovnih putova, te za utvrđivanjem prioritarnih mjera prilagodbe na temelju postojećih politika i alata u području klime, taksonomije i otpornosti;

IV. ZAŠTITA I SIGURNOST LUKA

54. PREPOZNAJE sve veći raspon sigurnosnih prijetnji koje utječu na luke i potrebu za povećanjem sigurnosti i otpornosti lučke infrastrukture;
55. ISTIČE važnost neometane sinkronizacije Strategije s aktivnostima u području vojne mobilnosti kako bi se poboljšalo, olakšalo i ubrzalo opsežno raspoređivanje postrojbi i resursa iz država članica EU-a i trećih zemalja, uz istodobno osiguravanje usklađenosti s naporima poduzetima u okviru NATO-a Također naglašava da je potrebno osigurati sredstva za infrastrukturne radove u lukama koje se nalaze na koridorima EU-a za vojnu mobilnost;
56. STOGA SMATRA da je VAŽNO razmotriti vlasničke odnose kada je riječ o elementima lučke infrastrukture kako bi se osigurao brz pristup lučkim područjima, uzimajući u obzir inspekcijske preglede i revizije, kao i kretanje vojne opreme i druga pitanja važna sa stajališta osiguravanja sigurnosti EU-a;
57. NAGLAŠAVA da je važno da se u Strategiji o lukama istaknu nove i sve veće prijetnje lukama, uključujući terorizam, sabotazu, organizirani kriminal, korupciju, kibernetičke i hibridne napade te dronove i druge sustave bez posade;
58. POZDRAVLJA napore za poboljšanje okvira pomorske sigurnosti i suočavanje s novim prijetnjama; PRIMA NA ZNANJE predstojeći prijedlog okvira EU-a za olakšavanje suradnje među državama članicama u pogledu provjera podobnosti lučkih radnika, koji bi bio alat utemeljen na riziku za sprečavanje i suzbijanje organiziranog kriminala i nezakonitih aktivnosti; PONOVRNO ISTIČE potrebu za izradom smjernica za pojašnjenje Međunarodnog pravilnika o sigurnosnoj zaštiti brodova i lučkih prostora (ISPS) kao temeljnog međunarodnog okvira za suočavanje sa sve većim prijetnjama koje predstavljaju organizirani kriminal i nezakonita trgovina;
59. POZDRAVLJA inicijative za borbu protiv organiziranog kriminala i korupcije, kao i terorizma, sabotaze, kibernetičkih napada i hibridnih napada te dronova, ISTIČE važnost Europskog saveza luka u borbi protiv organiziranog kriminala i trgovine drogom; PODUPIRE razmjerne i djelotvorne sigurnosne mjere kojima se uzimaju u obzir operativne okolnosti i izbjegavaju nepotrebna opterećenja. Važni su novi i poboljšani alati za tijela za izvršavanje zakonodavstva i pojačana suradnja sa zemljama izvan EU-a;
60. POZDRAVLJA pojačanu suradnju s trećim zemljama i međunarodnim partnerima kako bi se poboljšala sigurnost luka, među ostalim u lukama unutarnjih plovnih putova;

61. POZIVA na provedbu relevantnog zakonodavstva o kibernetičkoj sigurnosti na razini EU-a i pojačanu suradnju među nadležnim tijelima. To treba uključivati uzajamnu razmjenu podataka među relevantnim (sigurnosnim) tijelima, posebno razmjenu informacija među policijskim, carinskim, lučkim i pomorskim tijelima kako bi se poboljšali sprečavanje, otkrivanje i djelotvorna borba protiv organiziranog kriminala i drugih potencijalnih neprijateljskih aktera u lukama; POZDRAVLJA predviđenu uspostavu centra EU-a za carinske podatke za prikupljanje, obradu i razmjenu podataka s carinskim tijelima i među njima, kao i postojeće europsko okružno jedinstvenog pomorskog sučelja (EMSWe), kojim se osigurava prethodno upravljanje rizicima povezanim s teretom;
62. UVIĐA ključnu ulogu luka u vojnoj mobilnosti i otpornosti jer su one presudne za omogućavanje kretanja vojnih postrojbi i opreme, a istodobno služe kao ključne civilne pristupne točke za trgovinu, opskrbu energijom i povezanost diljem Europe;
63. ISTIČE da se u okviru svih budućih inicijativa za zaštitu i osiguravanje luka, uključujući predstojeći okvir za vojnu mobilnost, sigurnosni i vojni zahtjevi moraju pažljivo uravnotežiti s kontinuitetom civilnih i komercijalnih aktivnosti te se mora, prema potrebi, osigurati prioritetni pristup lučkim područjima; UVIĐA da su lukama potrebni dostatni kapaciteti i financijska sredstva kako bi odgovorile na geopolitičke šokove i nepredviđene situacije;

V. SOCIJALNA KOHEZIJA, VJEŠTINE I KVALITETNA RADNA MJESTA

64. UVIĐA ulogu luka kao ključnih pokretača gospodarskog razvoja, otpornosti te socijalne i teritorijalne kohezije Unije; u tom pogledu ISTIČE važnost malih i srednjih luka, uključujući one na otocima, u udaljenim i najudaljenijim regijama, u rijetko naseljenim područjima te one na kojima se temelji strateška i logistička otpornost;
65. POZDRAVLJA činjenicu da se Europska strategija za luke izričito primjenjuje na luke unutarnjih plovnih putova; ISTIČE doprinos luka unutarnjih plovnih putova prekograničnoj logistici unutar Europe i održavanju lanaca opskrbe; NAGLAŠAVA da su mnogi zahtjevi (npr. u pogledu opskrbe električnom energijom s kopna) prvenstveno prilagođeni pomorskom prometu te da je trebalo još više uzeti u obzir posebne tehničke i gospodarske parametre luka unutarnjih plovnih putova; ISTIČE važnost pristupa instrumentima financiranja za luke unutarnjih plovnih putova; POZIVA NA odgovarajuću zastupljenost svih luka u planiranom Odboru za pomorsku industriju i luke na visokoj razini;

66. POZDRAVLJA činjenicu da su u Strategiji EU-a za luke morske luke prepoznate kao ključne pristupne točke za uvoz robe u EU i izvoz iz EU-a, čime se daje snažan prioritet globalnoj povezanosti i konkurentnosti Unije;
  67. NAGLAŠAVA da su potrebne djelotvorne mjere prilagodbe radne snage, prekvalifikacije i operativnog osposobljavanja kako bi se osiguralo da tehnološka transformacija dovede do otvaranja kvalitetnih radnih mjesta, poboljšanja sigurnosti radne snage i povećanja privlačnosti sektora za žene i mlade;
  68. NAGLAŠAVA važnost osiguravanja sigurnog radnog okruženja za lučke radnike, posebno s obzirom na sve veće sigurnosne rizike i ključnu ulogu luka u vojnoj mobilnosti te POZIVA na redovito osposobljavanje i vježbe.
-